Pilvien yläpuolella maailman äärissä Uusi-Seelanti

12.1.2025 12.00

Sodat tai talouskriisit eivät mahdu siihen maailmaan, joka levittäytyy 46. ja 47. eteläisen leveyspiirin välillä sijaitsevan vuoren huipulta kaikkiin ilmansuuntiin, vailla merkkiäkään ihmisen kädenjäljestä.

Teksti ja kuvat: PAAVO VIRTA

Uuden-Seelannin ainutlaatuinen kauneus perustuu sen monimuotoisuuteen - sen luonto on kuin maapallo pienoiskoossa. Vaihtelevissa maisemissa yhdistyvät Tyynenmeren autiot paratiisirannat, tuliperäinen maaperä kuumine lähteineen ja tulivuorineen, korkeuksista syvyyksiin sukeltavat vuonot, idyllisten pikkukylien hiljaiset satamat, ikiaikaiset jäätiköt, subtrooppiset sademetsät, pienimuotoiset aavikot, erämaajärvet ja Etelä-Alppien taivaita kurkotteleva vuorijono.

Tuhat vuotta sitten saaret eivät olleet vielä nähneet ihmistä.

Uusi-Seelanti oli lintujen valtakunta. Legenda kertoo, että viimeiset moat, *Dinornithidae*, 250-kiloiset lentämään kykenemättömät linnut, saattavat yhä tepastella jossakin etelän syrjäisissä kolkissa. Jätti on virallisesti kuollut sukupuuttoon, mutta vielä 2000-luvullakin on esitetty löydettyihin jalanjälkiin liittyviä spekulaatioita, joiden mukaan on vain ajan kysymys, milloin viimeinen moa-yhteisö löydetään.

Uudessa-Seelannissa vaeltaja pääsee lähelle mennyttä maailmaa ilman ihmistä. Voiko tuo menneisyys herätä henkiin?

Allekirjoittanut laittoi vaelluskengät jalkaansa, rinkan selkäänsä ja suuntasi kohti autioita erämaita.

Tulivuorien ja kristallijärvien maailmassa
Tongariro National Park

- Olen kauempana kotoa kuin koskaan, pohdin levätessäni rinteestä nousevan savun vierellä.

Maisemaa halkoo kolme lumipeitteistä tulivuorta**.** Seison Mt.Tongariron rinteellä ja katson tulosuuntaan, jossa polku kiemurtelee vuorten välissä tasangon poikki. Jatkan matkaa alarinteeseen ja ohitan kirkkaanpunaisen kraatterin. *Taru sormusten herrasta* -elokuvista tuttu kartionmuotoinen Tuomiovuori, oikealta nimeltään Mt.Ngauruhai vartioi kulkuani, kun laskeudun kohti vulkaanisia ja luonnottoman sinisiä Emerald-järviä.

Tongariro on kiivien eli uusiseelantilaisten maan vanhin kansallispuisto ja neljänneksi vanhin koko maailmassa. Alueella on useita maorien pyhiä paikkoja. Uuteen-Seelantiin 1300-luvulla ensimmäisinä ihmisinä saapuneet polynesialaiset antoivat maalle nimen Aotearoa, Pitkän valkoisen pilven maa.

Monet pitävät yksipäiväistä Tongariron ylitystä maailman kauneimpana päivävaelluksena. Jos aikaa ja seikkailumieltä riittää, niin tässä Unescon maailmanperintökohteessa kannattaa harkita myös 3-4 -päiväistä Tongariron pohjoiskierrosta.

Kolmen päivän vaellus on vasta ensimmäisen päivän puolivälissä, mutta käsittämättömät maisemat ovat mykistäneet tasamaahan tottuneen samoajan.

Polku jatkuu kohti kivikkoista maastoa ja alueen korkeinta tulivuorta, Mt.Ruapehua, joka kohoaa yli 2,5 kilometrin korkeuteen. Lihakset eivät ole tottuneet rinkan painoon ja jyrkkiin korkeuseroihin, mutta pienistä krampeista huolimatta olo on haltioitunut.

Tongariron kansallispuisto sijaitsee Uuden-Seelannin pohjoissaaren puolivälin tienoilla. Yhden päivän Tongariro Alpine Crossing on 18,5 kilometriä pitkä ja se vie 6-8 tuntia. Tongariro Northern Circuit vie 3-4 päivää ja sillä on pituutta noin 50 kilometriä. Vaellus on yksi Uuden-Seelannin yhdeksästä suuresta vaelluksesta, jotka tunnetaan yhteisnimityksellä Great Walks. Se tulee varata ja maksaa etukäteen (sesonkiaikana lokakuulta huhtikuulle mökki aikuiselle 32 NZD eli noin 18 euroa per henkilö/yö, teltta 20,4 NZD. Muulloin mökki 15,3 NZD ja teltta 5,1 NZD). Haastavuudeltaan reitit ovat keskitasoa ja vaativat hyvää peruskuntoa. http://www.tongarironationalpark.co.nz/ ja

http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/tongariro/

Autioiden paratiisirantojen suojissa
Abel Tasman National Park

Aallot lyövät hiljaa autioiden rantojen vaaleaan hiekkaan kanootin lipuessa vehreiden kukkuloiden ohi. Otan pari voimakasta vetoa melalla ja keltaisen kajakkikaksikon nokka tömähtää laguunin rantaan Abel Tasmanin kansallispuistossa.

Tutkimusmatkailija **Abel Tasmanin** mukaan nimetty alue on Uuden-Seelannin pienin kansallispuisto. Hollannin ja Itä-Intian kauppakomppanian laskuun tutkimusmatkaa vuonna 1642 tehnyt hollantilainen oli tiettävästi ensimmäinen Aotearoan nähnyt eurooppalainen. Hän ei noussut kuitenkaan maihin, vaan jätti sen kunnian **James Cookille**, joka laski saappaansa saarivaltion sannoille vuonna 1768.

Cookin matkasta alkoi Uuden-Seelannin hidas eurooppalaistuminen, joka pääsi kunnolla vauhtiin vasta 1840-luvulla, kun maorien maasta tuli osa brittiläistä imperiumia. Tuolloin maassa asui arviolta 80 000 maoria ja 2000 eurooppalaista.

Historian aallot liplattavat, kun kajakkini alta sukeltaa yhtäkkiä hylje tai oikeammin uudenseelanninmerikarhu, *Arctocephalus forsteri*. Tasmaninmerellä voi hyvällä onnella nähdä jopa valaita, mutta tällä kertaa on tyytyminen pienempään merinisäkkääseen. Lähden varovasti seuraamaan otusta suojaisaan laguuniin ja katselen, kuinka viiksiniekka pyrkii kohti altaaseen laskevan joen yläjuoksua. Onkohan sillä treffit?

Illan lähestyessä rantaudun ja jään katselemaan, kuinka laskuvesi kasvattaa valkoisia hiekkarantoja sadoilla metreillä. Huomenna joudun raahaamaan kanoottini kauas päästäkseni vesille, mutta nyt paratiisissa on helppo hymyillä.

Kaksi vaeltajaa hämmästelee Tongariron kauneutta. Luonnottoman turkoosit Emerald-järvet luovat ainutlaatuisen kontrastin karun ja tuliperäisen erämaan kanssa.

Uudessa-Seelannissa pesii useita pingviinilajeja. Nämä rannalla tepastelijat kuuluvat maailman harvinaisimpaan pingviinilajiin, keltasilmäpingviineihin.

Kaksi vekaluhtakanan, *Gallirallus australis*, poikasta ylittää varovasti polkua Mt.Aspiringin kansallispuistossa. Laji tunnetaan kotimaassaan maorinkielisellä nimellä weka ja se on kiivin tavoin lentokyvytön ja uhanalainen lintu.

Abel Tasmanin kansallispuisto sijaitsee eteläsaaren pohjoisosassa Tasman Bayn ja Golden Bayn välimaastossa. Viisipäiväinen Abel Tasman Coast Track kulkee kauniiden rantojen ja lahtien vierellä vehreiden kukkuloiden ylitse. Pituutta tällä Great Walkseihin kuuluvalla reitillä on 51 kilometriä ja haastavuudeltaan se on määritelty helpoksi. Rantoja voi seurailla myös Tasmanin lahdelta käsin vuokraamalla kanootin, joita on tarjolla puolen päivän pikapyrähdyksistä aina viiden päivä melontaseikkailuihin. Opasta ei tarvitse ottaa, mutta majoitus tulee varata ja *maksaa etukäteen (mökki 37,5 NZD, teltta 12,2 NZD)/yö. http://www.abeltasmannationalpark.co.nz/ ja http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/abel-tasman/*

Luonnon monimuotoisuuden keskellä
Heaphy Track, Kahurangi National Park

Ensimmäinen joen ylitys sujuu vaivatta riippusiltaa pitkin. Lisämaustetta taipaleen ensimmäisille kilometreille tuo pimeys. Olemme lähteneet matkaan yöllä, jotta saavuttaisimme laskuveden aikaan ihmishenkiäkin vaatineen rantakaistaleen, Koura Pointin.

Hyväkuntoisen polun vierellä kulkeva metsäinen rinne hohtaa kiiltomatojen loisteessa oikealla ja Tyynenmeren maningit piiskaavat rantaa vasemmalla.

Otsalampun valossa välkehtivä länsirannikko on taianomainen.

Eteläsaaren luoteisrannikolta Kahurangin kansallispuiston läpi itärannikon Golden Baylle kulkeva patikkareitti on yksi maan monipuolisimmista merenrantaa seurailevine polkuineen, subtrooppisine sademetsineen ja Lapin mieleen tuovine tuntureineen, joiden katveesta voi löytää luolia ja vesiputouksia.

Päivittäin vaihtuvat maisemat tuovat huulille kysymyksen, että mitähän 1800-luvulla aluetta kolunnut tutkimusmatkailija **Charles Heaphy** on miettinyt käyskennellessään täällä ensimmäistä kertaa?

- Pelkästään Kahurangin tutkimiseen voisi käyttää yhden elämän, opas toteaa australialaiselle, kolmekymppiselle Mikelle.

Suurin osa seikkailijoista suuntaa saarivaltion erämaihin omatoimisesti, mutta joillekin reiteille halukkaat voivat ottaa mukaansa myös oppaan tai kantajat voivat hoitaa varusteet majapaikkoihin. Oppaita on tarjolla lähinnä suosituimmille vaellusreiteille.

Seuraan keskustelua viereisestä pöydästä höyryn noustessa retkikeittimestäni. On kolmas vaelluspäivä ja matkaa on taitettu nelisenkymmentä kilometriä.

- Puolivälin krouvissa ollaan, totean neljälle ystävälleni.

Kaksi suomalaista hymyilee, kaksi tšekkiläistä katsoo kysyvästi.

Eteläsaaren pohjoisosissa, Abel Tasmanista länteen, sijaitseva Kahurangin kansallispuisto on maan toiseksi suurin. Alueen pohjoisosan läpi kulkevalla Heaphy Trackilla on pituutta 82 kilometriä ja aikaa se vie kunnosta riippuen 4-6 päivää. Haastavuudeltaan reitti on helppo, mutta vaatii toki pohjakuntoa. Vaellus on yksi Great Walkseista, joten se on erittäin hyvässä kunnossa ja jokien yli pääsee riippusiltoja pitkin. Majoitus tulee varata ja maksaa etukäteen(mökki 30,6 NZD ja teltta 12,2 NZD per henkilö/yö). http://www.heaphytrack.com/ ja *http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/kahurangi/*

Taivaan ja maan yllä
Mt. Owen, Kahurangi National Park

Kun kivikasoilla ja oransseilla merkeillä satunnaisesti reunustettu polku kaartaa matalaa heinää kasvavan kukkulan sivulle, tulee se viimein näköpiiriini. Pieni mökki nököttää kukkulan puolivälissä. Sitä reunustavat korkeat kalliojyrkänteet, joiden välistä on tarkoitus jatkaa matkaa seuraavana päivänä.

Nyt on kuitenkin aika avata nariseva puuovi, täyttää vesipullot sadeveden keräyssäiliöstä ja asettua taloksi.

Satojen vaellusreittien varrelle on rakennettu Uuden-Seelannin luonnonsuojelulaitoksen toimesta yli 900 eräkämppää, joissa kuka tahansa voi yöpyä. Vilkkaimpien reittien mökit on varustettu kymmenillä patjoilla, kaasulla ja jopa juoksevalla vedellä, mutta vähemmän tunnettujen reittien erätuvat tarjoavat muutaman petipaikan, kokkaustason ja suojaa. Sadevettä on tarjolla kaikissa erämaiden majapaikoissa.

Seuraavana päivänä katselen maailmaa Kahurangin korkeimmalta huipulta, Mt. Owenilta, joka halkoo taivaita 1875 metrin korkeudessa.

Neljä lammasta on pysähtynyt ihmettelemään laitumelleen tupsahtanutta rinkkaselkäistä otusta. Uusi-Seelanti on luonnonihmeiden, lintujen ja yli 40 miljoonan lampaan valtakunta.

Maailman ainoan vuoristopapukaijalajin edustaja, kea, nauttii elämästä Kahurangin kansallispuiston korkeimmalla huipulla.

Idässä välkkyvät Golden Bayn autiot hippirannat ja Abel Tasmanin kansallispuisto. Lännessä Tyynenmeren toiselta puolelta matkanneet aallot iskeytyvät kesyttöminä rantaviivaan. Etelässä puolestaan häämöttää Alppien lumipeitteinen vuorijono. Pohjoiseen ei juuri näe, sillä pilvet ovat laskeutuneet huipun alapuolelle. Niiden yläpuolella elämästään nauttii maailman ainoan vuoristopapukaijalajin edustaja kea, *Nestor notabilis*.

Olen vain kahden päivän matkan päässä asutuksesta, mutta mielen valtaa tuttu epätodellisuus ja rauhan tunne, johon on vaikea kyllästyä.

Mt. Owen sijaitsee Kahurangin kansallispuiston eteläisissä osissa. Reitti on haastava ja mukaan suositellaan karttaa ja kompassia - joskin polut ja merkiksi pystytetyt kivikasat toimivat melko hyvinä opasteina. Aikaa Mt. Owenilla käymiseen kannattaa pohjoispuolelta lähtiessä varata kolme päivää. Eteläistä reittiä ei suositella. Haastavuudeltaan reitti on keskitason ja vaikean välimaastossa. Tarkka pituus ei ole tiedossa, mutta yöpymispaikalle vaeltaminen vie noin kuusi tuntia, sieltä Owenille ja takaisin seitsemisen tuntia sekä takaisin lähtöpisteeseen tuon saman kuutisen tuntia. Yöpymispaikalla on mökki, jota ei tarvitse varata etukäteen. Mökin käyttöön on hyvä ostaa Backcountry hut ticket (aikuiset, 5,1 NZD eli noin 3 euroa), vaikkei lippua syrjäisillä majoilla käytännössä koskaan tarkasteta. Tällöin tuet DoC:in toimintaa. Paras ajankohta on marraskuulta helmikuulle.

Lisätietoja: http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/tracks-and-walks/nelson-tasman/motueka/mt-owen-tracks-and-routes/

Nälkäisten vuoristopapukaijojen armoilla
Arthur's Pass National Park

Polku kulkee pienen vesiputouksen ohi ja jatkaa nousuaan edessäni niin jyrkästi, että päästäkseen eteenpäin on pakko turvautua myös yläraajoihin. Matka ei ole kilometreissä laskettuna pitkä, mutta ajallisesti siihen kuluu tunteja. Jatkan ylöspäin ja noin 1300 metrin korkeudella puut ja pensaat jäävät taakse.

Alhaalla laaksossa mutkittelee harmaa soiro, jota pitkin on tarkoitus jatkaa matkaa seuraavana päivänä kohti länsirannikkoa. Ensin on kuitenkin saavutettava 1833 metriä korkea Avalanche Peak, joka sijaitsee satulan, kahden kuilun välillä sijaitsevan tasanteen, päässä.

- Älä syö kameralaukkuani, parahdan, kun mitään pelkäämätön peto hyökkää armotta sen kimppuun.

Uudessa-Seelannissa on turvallista samoilla luonnossa, sillä maassa ei asusta ainoatakaan vaarallista eläintä. Ainoastaan valkohäntähämähäkki, *Lampona cylindrata,* saattaa aiheuttaa hoitoa vaativan pureman, mutta sekin on harvinainen. Lepakko oli saarten ainoa maanisäkäs ennen eurooppalaisia.

Olen joutunut juuri lintuinvaasion uhriksi, sillä kahdeksan vuoristopapukaijaa toivottaa minut tervetulleeksi vuoren huipulla.

Keat ovat sympaattisia ja kauniita lintuja, mutta niillä on yksi pahe: ne syövät mitä vain.

Olen kuullut tarinoita kadonneista auton tiivisteistä ja jopa erään epäonnisen matkaajan hävinneestä pyörän satulasta. Tällä kertaa eräs luonnollisia vihollisia vailla oleva herkkusuu ottaa kameralaukkuni tähtäimeensä, kun erehdyn kääntämään sille selkäni kuvatessani sen lajitovereita ja läheistä uhkaavasti paukkuvaa jäätikköä.

Siipiveikko tyytyy onneksi vain maistamaan laukkuani, joten voin pakata kamerani ja aloittaa laskeutumisen takaisin laaksoon. Länsirannikko odottaa.

Arthur's Passin kansallispuisto sijaitsee Etelä-Alppien pohjoisosissa sisämaassa. Samannimisestä kylästä lähtevä yksipäiväinen Avalanche Peak Track on vain seitsemän kilometriä pitkä, mutta aikaa se vie 6-8 tuntia. Polku on hyvin jyrkkä, mutta kohtuullisen hyvässä kunnossa sesonkiaikana, lokakuulta huhtikuulle. Varauksia tai mitään maksuja ei tarvitse tehdä. Haastavuudeltaan reitti on keskitasoa, mutta vaatii kuntoa. http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/tracks-and-walks/canterbury/north-canterbury-and-arthurs-pass/arthurs-pass-avalanche-peak-route/ ja http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/arthurs-pass/

Luonnon kylpyammeessa Etelä-Alppien syleilyssä
Westland National Park

Kirkasvetinen joki virtaa tasangon poikki, jonka horisontissa näkyy kaksi hahmoa. He ovat matkalla valloittamaan Uuden-Seelannin korkeinta huippua, 3754 metriä korkeaa Mt.Cookia.

Hopeasaniaiset, *Cyathea dealbata*, kurottelevat kohti yläilmoja polun vierellä. Kyseinen kasvi on Uuden-Seelannin symboli.

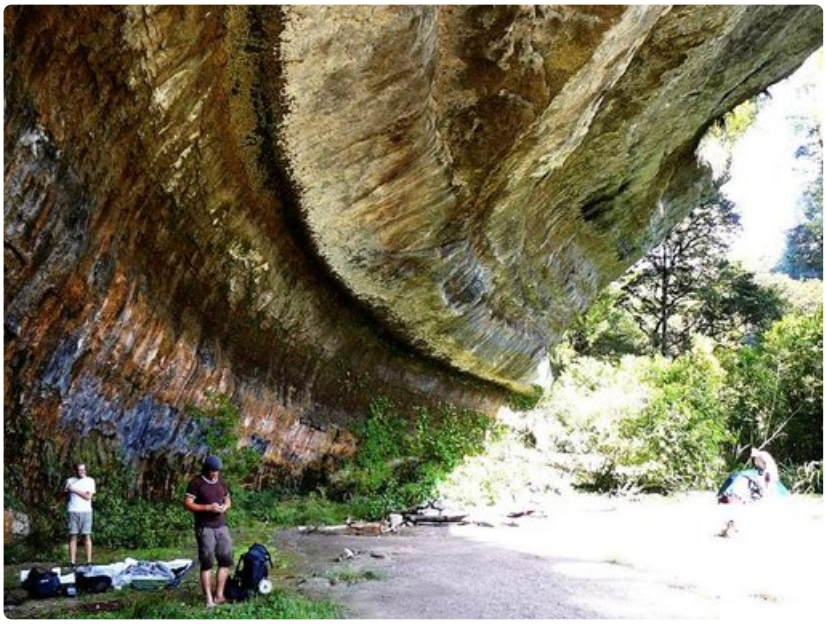

Kallio kattona. Länsirannikon läheisyydessä sijaitseva luonnon taideteos, Ballroom Overhang, on hätkähdyttävä näky.

Tallustan riippusillan yli takaisin vain muutamia vuosia sitten pystytetylle mökille. Edellinen Welcome Flatin erämökki tuhoutui mutavyöryssä joitakin vuosia sitten.

Tervehdin vastaani tulevaa, kiipeilyvarusteita kantavaa maoria. Suurikokoisen miehen kasvoja koristaa *moko*, perinteinen tatuointi. Alkuperäisasukkaiden jälkeläisillä niitä näkee enää harvoin. Miehen massiivinen olemus tuo väkisinkin mieleen, onko moa-lintujen oletetulla sukupuutolla tekemistä asian kanssa. Maailman suurimmat linnut olivat aikoinaan hyvä proteiinin lähde. Vuosisatoja sitten alkuperäisasukkailla oli jopa tapana katkaista löytämiltään linnuilta toinen jalka, jotta se olisi myöhemmin helppo saalis.

Auringon valon mukana häipyvät Uuden-Seelannin ainoat todella ärsyttävät elikot, *sandflyt* eli hietasääsket, *Austrosimulium ungulatum*.

Oletettavasti ensimmäinen kirjallinen merkintä näistä otuksista löytyy kapteeni Cookin lokikirjasta vuodelta 1773. Herra Cook kuvaili hietasääskiä suurin piirtein seuraavasti: kaikkein pahanilkisin eläin, jonka aiheuttamien paukamien raapimisesta on mahdotonta pidättäytyä.

Hietasääskissä on kuitenkin kaksi hyvää puolta verrattuna kotoisiin hyttysiin. Lentiäiset eivät juuri inise, eivätkä liiku lainkaan pimeällä, joten illan tullen ulkona saa olla rauhassa.

Pimenevän laakson kauneus vie minut toiseen maailmaan. Harvoin luonto tarjoaa samaan aikaan täydellistä koskemattomuutta, eteläisen tähtitaivaan valaisemaa vuoristomaisemaa ja kuumia lähteitä.

Avaan rinkkasani painaneen punaviinipullon ja lasken raihnaisen kehoni kuuman lähteen hellään huomaan. Tähdet tuikkivat lumipeitteisten huippujen välissä lämpimän veden hyväillessä ihoani.

Tällaista on vain saduissa.

Westlandin kansallispuistossa sijaitsevan Copland Trackin lähtöpaikka on eteläsaaren länsirannikolla lähellä Uuden-Seelannin tunnetuimpia jäätiköitä, Franz Josephia ja Fox Clacieria. Vaellusta ei tarvitse varata etukäteen, mutta yöpymiseen tarvittavat liput (15,3 NZD/yö) on hyvä hankkia valmiiksi. Welcome Flatille on lähtöpaikalta noin 17 kilometriä, takaisin palataan samaa reittiä. Vaelluksen tekee kahdessa päivässä, mutta kannattaa harkita lisäpäivää pelkästään maisemista ja luonnon altaasta nauttimiseen. Haastavuudeltaan reitti on helpon ja keskitason väliltä. Halukkaat voivat jatkaa Copland Trackia lähelle Mt. Cookia, Aorakin kansallispuiston reunamille. *http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/tracks-and-walks/west-coast/glaciers/copland-track/* ja *http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/westland-tai-poutini/*

Lukuisat riippusillat helpottavat seikkailijan taivalta Kahurangin kansallispuiston läpi kiemurtelevan Heaphy Trackin varrella.

Etelän taivaan ja maan alla
Paparoa National Park

Vuorilta valuva vesi on jäätävän kylmää. Kahlaan reilun tunnin sisällä jo kolmannen joen yli. Vettä on syvimmillään vain polviin asti, mutta leveyttä uomalla on viitisenkymmentä metriä. Joskus sandaalit ovat vaelluskenkiä parempi valinta.

Vaikka Inland Pack Track -niminen reitti on melko tuntematon, niin seikkailijan taivalta helpottaa polkujen hyvä merkkaus ja opasteet, jotka ilmoittavat arvioidun matkan seuraavaan etappiin tunteina. Vain harva vaellus Uudessa-Seelannissa vaatii kompassin tai kartan käyttöä.

Hiljaisilla reiteillä tietyt helpotukset kuitenkin loistavat poissaolollaan, riippusiltoja on turha odottaa, joten ainoa keino ylittää joet, on kahlata. Säätiedotukset on aina hyvä tarkistaa ennen vaellusta, sillä vuoristoisessa maastossa lipuva joki saattaa kovilla sateilla muuttua hyvinkin nopeasti tappavan vaaralliseksi koskeksi.

Päivävaellusten etuna on, että varusteita ja muonavaroja tarvitsee mukaan vain vähän. Hyvät kengät ovat kiipeilijän tärkein varuste.

Harvoin näkee taivaan ja maan kaartuvan yhtä aikaa yläpuolella. Kiivien valtakunnassa pääsee kuitenkin todistamaan sellaistakin ihmettä.

Luonnon ikiaikaisten näytelmien seurauksena on muodostunut Ballroom Overhang -niminen paikka, jossa massiivinen kieleke kaartuu kymmeniä metrejä kallionseinämästä ulospäin muodostaen jättimäisen katoksen.

Pystytän telttani tähtien syttyessä eteläiselle taivaalle.

Eteläistä tähtitaivasta ei voi käsittää, ennen kuin on nähnyt sen. Linnunrata loistaa taivaankannella tuhansien aurinkojen tuikkiessa ja tähdenlentojen lähettäessä toivomuksia matkaan. Pohjoiseen pallonpuoliskoon tottunut matkaaja saattaa hyvinkin hypnotisoitua tuijottamaan yötaivasta tuntikausiksi havahtuen lopulta auringonnousuun.

Ylitseni kaartuva kymmenien metrien kallionkieleke peittää suuren osan taivaasta, mutten edes huomaa, missä raja kulkee. Kallion sisäpinnalla majailevat kiiltomadot luovat illuusion, jossa kaksi taivasta muuttuu yhdeksi. Toivotaan, ettei kumpikaan putoa niskaan.

Paparoan kansallispuistossa kulkevan Inland Pack Trackin lähtöpaikka on eteläsaaren länsirannikolla lähellä Punakaikin kaupunkia. 27 kilometriä pitkän vaelluksen tekee kahdessa päivässä. Reitillä ei ole mökkiä, eikä vaellusta tarvitse varata etukäteen. Vaikka kallionkieleke tarjoaa suojaa, niin mukaan kannattaa ottaa teltta. Haastavuudeltaan reitti on muutoin helppo, mutta lukuisat jokien ylitykset tekevät siitä keskitasoisen. Ennen lähtöä kannattaa tarkistaa säätiedotukset. http://www.backpack-newzealand.com/articles/topic108.php ja *http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/paparoa/*

Ohituksia erämaassa
Mt. Aspiring ja Fjordland National Park

Helppokulkuinen polku nousee hiljalleen kohti puurajaa. On tammikuu eli kesä maapallon toisella puolella, joten vaeltajia on paljon. Olenkin ensimmäisten kilometrien aikana tervehtinyt jo kymmenkunta reppuselkäistä kollegaa. He ovat lähteneet yhdelle Uuden-Seelannin suosituimmista vaelluksista, joka kulkee Queenstownin aktiviteettejä pullollaan olevan extremekeskittymän pohjoispuolelta lähelle Milfordin vuonoa ja Te Anaun syrjäistä pikkukaupunkia.

Routeburn Track on vain 32 kilometriä pitkä ja vaikuttaa jopa ruuhkaiselta.

Toisin kuin useimmat, olen vain päivävaelluksella. Kunnianhimoisena tavoitteenani on kiivetä reitin korkeimmalle kohdalle ja palata takaisin. Matka vastaa lähes koko vaellusta. En halua kulkea koko reittiä, sillä vaikka matka jalkapatikassa on 32 kilometriä, niin autolla siihen kuluu nelisen tuntia, toisesta päästä on siis hankalaa päästä takaisin.

Vaikka hyvinvointivaltion tiet ovat varsin hyväkuntoisia, niin rauhoitetuista kansallispuistoalueista ja vuoristoista johtuen tieverkosto ei ulotu kaikkialle. Hyvänä asiana voinee pitää sitä, että kaikkialla ei raivata luontoa kehityksen tieltä. Autolla liikkuvan kannattaa varata aikaa siirtymiin.

Conical Hillin päällä etsin katseellani lähintä kylää, Glenorchya. Jossain kukkuloiden takana seisoo yksinäisenä ensimmäisen maailmansodan muistomerkki. Sodan aikoihin saarivaltiossa asui hieman yli miljoona asukasta. Heistä 103 000 purjehti sotaan, kauas omilta rannikoiltaan.

Kyllä, uusiseelantilaiset ovat olleet mukana muilla mantereilla käydyissä kamppailuissa. Maailman äärissä keskellä erämaata sitä on vaikea käsittää.

Eteläsaaren lounaisosissa Fiorlandin ja Mount Aspiringin kansallispuistojen välillä kulkeva Routeburn Track on yksi Great Walkseista. Reitti on 32 kilometriä pitkä ja vie aikaa normaalisti kolme päivää, mutta hyväkuntoinen seikkailija selviää siitä helpohkosti kahdessakin päivässä. Routeburnin mökit ovat hulppeita ja kalliita, sesonkiaikana (lokakuulta huhtikuulle) 51,1 NZD/yö. Telttailu maksaa 15,3 NZD/yö. Sesongin ulkopuolella mökit ovat 15,3 NZD/yö ja telttailu on ilmaista. Helpoksi luokiteltava vaellus tulee varata ja maksaa etukäteen. http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/tracks-and-walks/fiordland/fiordland/routeburn-track/

Vuonoja ja vesiputouksia etsimässä
Fiordland National Park

Kerrankin vesisateesta on iloa. Laakson molemmin puolin kohoavat terävät graniittihuiput keräävät taivaalta putoavat pisarat suppilomaisesti uomiinsa, jotka muuttuvat nopeasti kymmenien metrien vesiputouksiksi.

Olen läpimärkä, mutta Fiordlandin kauneus saa unohtumaan sen.

Fiordland on Uuden-Seelannin suurin kansallispuisto ja täynnä toinen toistaan kauniimpia luonnon aarteita. Terävien graniittihuippujen ja kapeiden laaksojen kätköissä lepäävät muun muassa saarivaltakunnan sykähdyttävimmät vuonot ja vesiputoukset.

Apostolin kyyti on ehdottomasti paras tapa tutustua luonnon aarteisiin, sillä kansallispuiston alueella risteilee yli 500 kilometriä vaellusreittejä, joiden varrella kököttää yli 60 erämökkiä.

Maan korkeimman vesiputouksen juureen on syntynyt pieni sateenkaari. Tänään paistaa aurinko, mutta olen jälleen läpimärkä, kiitos 580 metriä korkean Sutherlandin putouksen.

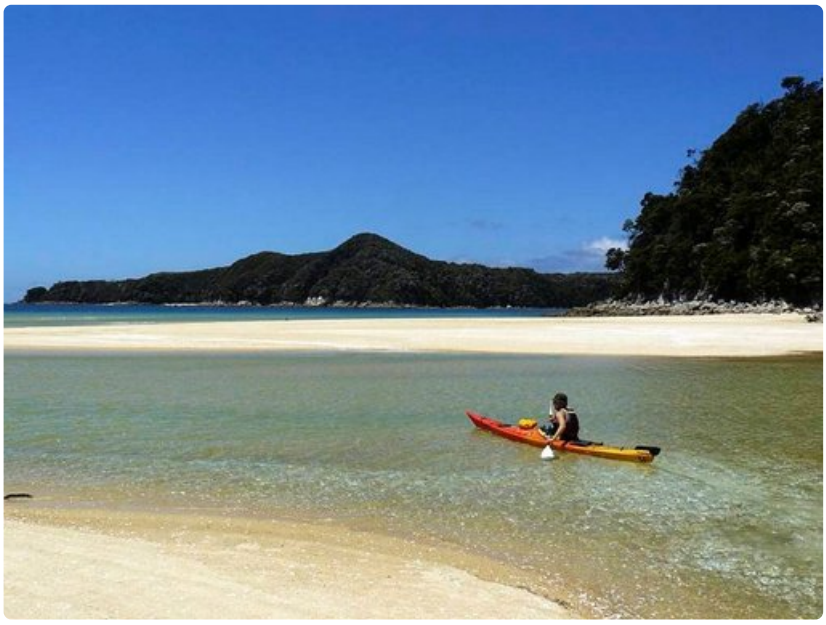

Abel Tasmanin kansallispuisto on Uuden-Seelannin pienin, mutta sen kauneus on suurta. Kanootti on erinomainen vaihtoehto autioiden rantojen tutkimiseen.

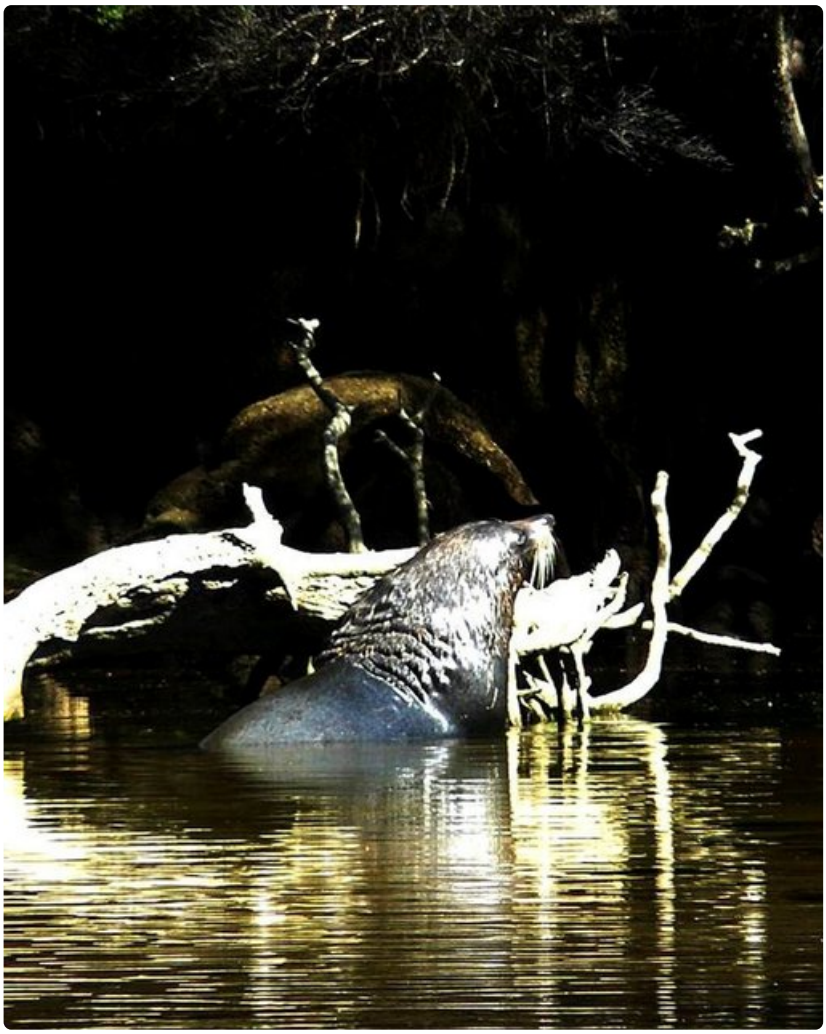

Tasmanin lahdella meloessa saattaa hyvällä onnella nähdä jopa delfiinejä tai valaita – tai uudenseelanninmerikarhuja.

Maailman hienoimpana vaelluksena markkinoitu Milford Track on kiiveille itselleenkin lähes pyhiinvaelluskohde. Samaa nimeä kantava vuono reitin loppupäässä on antanut kasvonsa tuhansille postikorteille ja julkaisuille. Kun jossain näkee kuvan Uuden-Seelannin maisemista, se on lähes poikkeuksetta joko Tongarirosta tai Milfordin vuonosta.

Jos kiiviltä kysytään, niin Milford on vaellus, joka tulee ehdottomasti tehdä. Tähän voi esittää sekä puoltavan että eriävän mielipiteen.

Kyllä sikäli, että reitti on venematkoineen, vesiputouksineen ja vuorineen yksinkertaisesti mahtava.

Ei taas siksi, että yhtä hienoja ja hienompiakin vaelluksia on tarjolla. Vähemmän tunnetuilla reiteillä on luonnollisesti vähemmän kulkijoita ja ne ovat puoli-ilmaisia.

Molemmat vaihtoehdot ovat hyviä, joten valinta on vaeltajan.

53,5 kilometriä pitkä Milford Track sijaitsee eteläsaaren lounaiskulmassa sykähdyttävän Fiordland National Parkin sydämessä. Nelipäiväinen Great Walkseihin kuuluva vaellus maksaa sesonkiaikana 153,3 NZD ja on siten koko Uuden-Seelannin kallein. Hinta selittyy pitkälti sillä, että se sisältää vaelluksen alussa ja lopussa vaadittavat venekuljetukset. Lisäksi se on maan suosituimpia vaelluksia, joten Milfordille suuntaavan tulee varata ja maksaa seikkailunsa viikkoja - jopa kuukausia - ennen lähtöpäivää. Sesongin ulkopuolella reitillä ei ole ruuhkaa ja hinta on 15,3 NZD/yö. Kuljetukset joutuu järjestämään itse. Haastavuudeltaan reitti on helppo, mutta vaatii peruskuntoa. http://www.milfordtrack.net/ ja *http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/tracks-and-walks/fiordland/fiordland/milford-track/*

Kauas kaikesta Stewartin saarella
Rakiura National Park

Pusikossa heilahtaa. Terästän katsettani, mutten näe muuta kuin heiluvat oksat noin kymmenen metrin päässä kulkureitiltäni. Alkaako väsynyt kroppani tehdä minulle kiusaa? Näenkö näkyjä?

Kiskon mutaan polvea myöten uponneen jalkani ylös ja pudistan päätäni. Se ei ollut näky, vaan jokin suuri eläin. Ehkä saksanhirvi tai viimeisen moa-populaation edustaja? Oli mikä oli, otus on kadonnut, joten vastausta en saa koskaan. Menneisyys ei ainakaan vielä herännyt henkiin.

Maorien mytologian mukaan Aotearoan eri saarilla on symbolinen merkitys. Eteläsaari on kanootti, jolta kiskotaan suurta kalaa. Veneen ankkuri on pieni ja lähes asumaton Stewartin saari kahden pääsaaren eteläpuolella.

Pinta-alaltaan hieman Ahvenanmaan saaristoa suurempi saari on täynnä erikoisia lintuja, koskematonta luontoa ja kauniita rantoja - se onkin maan parhaita paikkoja bongata ujo ja sokea yöeläjä, kiivilintu. Stewartin ainoassa kylässä, Obanissa, asuu noin 400 ihmistä. Läheisellä Codfishin saarella elää suurin osa maailman viimeisistä lentämään kykenemättömistä papukaijoista. Kakapoja, *Strigops habroptila* on jäljellä 131 yksilöä. Evoluutio on saanut ne luopumaan lentämisestä, mutta eurooppalaisten mukanaan tuomat kissat lopettivat lintujen tuhansia vuosia kestäneet kissanpäivät.

Stewart on niitä paikkoja, joissa voi yhä kuvitella törmäävänsä viimeiseen moa-lintuun.

Oban toimii myös seikkailijoiden lähtöpaikkana, sillä Stewartin saaren luoteispuolen ympäri kulkee 125 kilometriä pitkä vaellusreitti.

Muutaman päivän tarpomisen jälkeen seison maapallon pisteessä 46°44'21" eteläistä leveyttä ja 167°54'49" itäistä pituutta. Se on saaren korkein kohta, Mt. Anglem, joka kohoaa vajaan kilometrin korkeuteen. Pohjoisessa kohoavat Etelä-Alppien lumiset huiput. Viisikymmentä kilometriä leveä Foveauxin salmi erottaa minut siitä Uudesta-Seelannista, joka on ollut kotini viimeiset kuusi kuukautta.

- Tämän kauemmaksi kotoa en luultavasti koskaan pääse, mietin ja otan askeleen alaspäin. On aika aloittaa kotimatka.

Stewartin saari sijaitsee Uuden-Seelannin pääsaarien eteläpuolella. Saaren kolmipäiväinen Rakiura Track on yksi Great Walkseista. Kyseinen reitti on helppo, mutta melko tylsä, joten jos seikkailumieltä ja kuntoa piisaa, niin suositeltavampaa on lähteä Stewart Island Northwest Circuit-nimiselle reitille, jolla on pituutta kunnioitettavat 125 kilometriä. Aikaa kannattaa varata 10-12 päivää. Kolmas vaihtoehto on seurailla viimeksi mainittua reittiä pari päivää ja kavuta sen jälkeen saaren korkeimmalle kohdalle, Mt. Anglemille, minkä jälkeen voi hyvillä mielin lähteä paluumatkalle samaa reittiä. Aikaa tähän kuluu 5-6 päivää. Nortwest Circuit -reitti on vaativa - polut ovat paikoin hyvin mutaisia ja umpeenkasvaneita. Rakiura Track tulee varata ja maksaa etukäteen, mutta muutoin reitille voi lähteä vapaasti. Kannattaa kuitenkin ilmoittaa oletettu paluupäivä DoC:n toimistoon, jotta sinua osataan tarvittaessa etsiä. Vaellukselle ei kannata lähteä sesonkiajan (lokakuulta huhtikuulle) ulkopuolella.
http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/national-parks/rakiura/activities/

FAKTAT UUSI-SEELANTI

Sijainti: Tyynenmeren lounaisosissa. Kahdesta pääsaaresta koostuva saarivaltio on eristyksissä muusta maailmasta. Lähin naapurimaa, Australia sijaitsee noin 1500 kilometrin päässä luoteessa. Pohjoisessa lähimpänä ovat Uusi-Kaledonia, Fidži ja Tonga, etelässä puolestaan Etelämanner.
Viralliset kielet: englanti ja maori.
Asukasluku: 4,4 miljoonaa ihmistä, yli 40 miljoonaa lammasta.
Pinta-ala: noin 268 000 km²
Valtiomuoto: parlamentaarinen demokratia. Uuden-Seelannin pääministeri on John Key. Valtionpäämiehenä toimii Elisabeth II. Maalla on myös maorikuningas, jonka asema on lähinnä symbolinen.
Valuutta: Uuden-Seelannin dollari (NZD), 1 NZD = 0,628 €
Pääkaupunki: Wellington (noin 190 000 asukasta).
Suurin kaupunki: Auckland (yli 1,3 miljoonaa asukasta).
Elinkeinorakenne: maatalous 4,7%, palvelut, 71%, teollisuus 24,3%.
Aikaero Suomeen: talvella +9 h, kesällä +7 h
Kansallisurheilu: rugby, paikallinen leijonamiehistö kantaa nimeä All Blacks.
Kansalliseläin: kiivilintu.
Uuden-Seelannin viisumi: Suomen passilla saa oleskella Uudessa-Seelannissa kolme kuukautta ilman viisumia. Pidempää reissua harkitsevien kannattaa hankkia ilmainen Working Holiday -viisumi, jolla saa oleskella maassa vuoden ja tehdä pätkätöitä reissaamisen ohessa.

http://www.backpackerboard.co.nz/work_jobs/working-holiday-visa/index.php

PLUSSAT

o Kaunis luonto ja upeat maisemat
o Aktiviteettitarjontaa on runsaasti
o Hintataso
o Paikalliset viinit ja oluet
o Ilmasto

MIINUKSET

o Liikenne on vasemmanpuoleinen.
o Etenkin Etelä-Aucklandissa jengikulttuuri on varsin rajua.
o Luonnonmullistuksia; saaret sijaitsevat litosfäärilauttojen liitoskohdissa, mistä johtuen maa järisee päivittäin.